

Sygnatura akt I C 995/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 04-04-2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Angelika Lewandowska

Protokolant: sekr. sąd. Joanna Piwońska

po rozpoznaniu w dniu 30-03-2016 r. w Koninie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w Ł.

przeciwko R. U.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 112.662,74 zł (sto dwanaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2015 roku do dnia zapłaty.
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9.251 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Angelika Lewandowska

Sygn. akt I C 995/15

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w Ł. wystąpił z pozwem o zapłatę od pozwanego R. U. kwoty 112 662,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.03.2015 r. a także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że Sąd Okręgowy w Ł.I Wydział Cywilny wydał w dniu 27.10.2014 r. wyrok, w którym zasądził od (...) S.A. w Ł. na rzecz R. U. kwoty: - 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami od dnia 08.02.2013 r. do dnia zapłaty, - 40 000 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 12.06.2013 r. do dnia zapłaty, - 4330 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania od uwzględnionej części powództwa oraz zasądził od (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Ł. kwotę 7224 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania od uwzględnionej części powództwa a także nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w K. ze świadczenia zasądzonego w pkt. 1a wyroku kwotę 4817 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania a w ostatnim pkt. wyroku nie obciążył R. U. obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz (...) S.A. w Ł.. Powód dalej wywodził, że w dniu 16.01.2015 r. dokonał dobrowolnej zapłaty na rachunek bankowy adw. M. R. (1) jako umocowanego do reprezentowania R. U. kwoty 177 068 zł tytułem realizacji wyroku Sądu Okręgowego w Ł.. Jednocześnie w tym samym dniu Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. dokonał zajęcia na rachunku bankowym powoda na podstawie tytułu wykonawczego powołanego wyżej prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Ł. kwoty 193 311,77 zł i w dniu 20.01.2015 r. przelał tę kwotę na konto bankowe Kancelarii Adwokackiej pełnomocnika R. U.. Pozwany był wzywany do zwrotu kwoty 177 068,63 zł przekazanej przez powoda. Pozwany przekazał na konto powoda kwotę 64 405,89 zł wskazując, że z kwoty 177 068,63 zł dokonał potrącenia kwoty 90 000 zł oraz odsetek ustawowych w wys. 22 662,74 zł. Powód wezwał pozwanego do niezwłocznego zwrotu pozostałej należności w kwocie 112 662,74 zł, ale pozwany nie zareagował na to wezwanie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że zapłata zasądzonej przez Sąd Okręgowy w Ł. kwoty nie stanowi właściwe zaspokojenie pozwanego z tytułu wyrównania szkody, której doznał. Pozwany podtrzymał swoje oświadczenie o potrąceniu i zgłosił z tego tytułu zarzut, co stanowi jego zdaniem podstawę do oddalenia powództwa. Pozwany nadto zarzucił, że do chwili obecnej nie „doszedł do siebie” po śmierci żony a trauma jaką przeszedł uzasadnia przyjęcie, iż stosownym zadośćuczynieniem w niniejszej sprawie jest kwota, której dochodził pozwany w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Ł. I C (...). Pozwany dodatkowo wskazał, że miał podstawy aby wszcząć sprawę o zasądzenie od powódki kwoty 90 000 zł oraz ustawowych odsetek od niej – bowiem Sąd nie orzekł o żądaniu pozwanego w tym zakresie. Mając powyższe na uwadze z powołaniem się na normę art. 498 kc, zgłaszając zarzut potrącenia, pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

R. U. (pozwany w niniejszej sprawie) w pozwie z dnia 21.05.2013 r., który wpłynął do Sądu Okręgowego w Ł. wystąpił o zasądzenie od (...) S.A. w Ł. (powoda w niniejszej sprawie) kwoty 230 000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oraz tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Niniejszej kwoty domagał się z uwagi na śmierć żony, która zginęła w wypadku samochodowym. Sprawca tego wypadku posiadał ubezpieczenie w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u powoda.

W toku postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 25.04.2013 r. powód wypłacił pozwanemu kwotę 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie I C (...) na podstawie ustalonego stanu faktycznego uznał, że stopień krzywdy doznanej przez R. U. na skutek nagłej i tragicznej śmierci E. U. (1) jest bardzo duży. Podkreślił, że utracił on żonę nagle, zupełnie nie spodziewając się tego i to w dodatku w dramatycznych okolicznościach. Nagła śmierć żony była dla niego ogromnym wstrząsem, albowiem utracił on osobę mu najbliższą- żonę, z którą łączyły go bardzo mocne uczucia i porozumienie i to na początku drogi życiowej. Sąd Okręgowy w Ł. nadto wskazał, że małżonkowie byli zgodnym kochającym się małżeństwem. R. U. na skutek śmierci żony został pozbawiony poczucia stabilizacji, wynikającej z rozpoczętej realizacji wspólnych zamierzeń i to zarówno co do sfery majątkowej jak i często rodzinnej. Śmierć żony wywołała u niego niewątpliwie cierpienie psychiczne, poczucie bólu, żalu, osamotnienia, a przede wszystkim wywołała szok. R. U. nie był w stanie pracować, pojawiły się u niego myśli samobójcze. Życie przestało mieć dla niego sens, legły w gruzach jego marzenia dotyczące budowy wspólnego domu oraz posiadania potomstwa. Nagła śmierć żony spowodowała u niego wystąpienie zaburzeń depresyjnych o obrazie adaptacyjnym, które to zaburzenia stanowiły długotrwały uszczerbek na zdrowiu. Doszło do załamania jego funkcjonowania. Jak dalej wskazał w swoim uzasadnieniu Sąd Okręgowy w Ł. poziom funkcjonowania emocjonalnego R. U. pomimo terapii psychologicznej i psychiatrycznej jest nadal niezadawalający, albowiem wycofuje się on z leczenia, terapii, unika kontaktów społecznych, co jest dla niego szkodliwe i może mieć złe następstwa w przyszłości. Biorąc powyższe rozważania Sąd uznał, że poza wypłaconą R. U. w toku postępowania likwidacyjnego kwotą 20 000 zł, odpowiednia dla niego będzie tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podst. art. 446 § 4 kc kwota 100 000 zł. W ocenie Sądu Okręgowego w Łodzi powyższa kwota z jednej strony uwzględnia charakter i stopień cierpienia doznanych przez R. U. w związku ze śmiercią E. U. (2), wiek, jego sytuację życiową, a z drugiej zaś stron stanowi odczuwalną dla niego wartość ekonomiczną, która pozwoli na złagodzenie doznanej przez niego krzywdy.

Wyrokiem z dnia 27.10.2014 r. Sąd Okręgowy w Ł. I Wydział Cywilny w sprawie I C (...) zasądził od (...) S.A. w Ł. na rzecz R. U. kwoty;

- 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami od 08.02.2013 r. i dalej aż do dnia zapłaty, - 40 000 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od 12.06.2013 r. i dalej aż do dnia zapłaty,

- 4330 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania od uwzględnionej części powództwa.

W kolejnym punkcie zasądził od (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Ł. kwotę 7224 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania od uwzględnionej części powództwa. W kolejnym punkcie nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego wŁ. ze świadczenia zasądzonego w pkt. 1 a wyroku kwotę 4817 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W ostatnim punkcie wyroku nie obciążył R. U. obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz (...) S.A. w Ł..

Pismem z dnia 02.02.2015 r. powód wystąpił z wnioskiem o sprostowanie powyższego wyroku poprzez zamieszczenie w nim słów: „oddala powództwo w pozostałym zakresie”.

Postanowieniem z dnia 12.02.2015 r. Sąd Okręgowy w Ł. I Wydział Cywilny oddalił powyższy wniosek. W uzasadnieniu podkreślił, iż wykładnia wyroku daje podstawę do stwierdzenia, że powództwo w pozostałym zakresie winno być oddalone i taki był zamiar Sądu orzekającego. Niestety- jak dalej wywodził Sąd- przez niedokładność Sąd nie orzekł „oddala powództwo w pozostałym zakresie”, co winien uczynić i wówczas wyrok byłby pełny i odzwierciedlałby treść rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy w Łodzi uznał, że brak jednak podstaw do sprostowania wyroku, a istniała możliwość do jego uzupełnienia w trybie art. 351 kpc, jednakże Sąd nie może w chwili obecnej dokonać takiego uzupełnienia z uwagi na fakt, że wniosek w tym zakresie jest spóźniony.

Wyrok Sądu Okręgowego w Ł.w sprawie I C(...) uprawomocnił się 29.12.2014 r.

W dniu 13.01.2015 r. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.pozwany reprezentowany przez swojego pełnomocnika złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 27.10.2014 r. opatrzonego klauzulą wykonalności. W dniu 16.01.2015 r. komornik dokonał zajęcia na rachunku bankowym powoda kwoty 193 311,77 zł i w dniu 20.01.2015 r. przelał tę kwotę na konto bankowe Kancelarii Adwokackiej pełnomocnika pozwanego.

W dniu zajęcia rachunku bankowego powoda tj., 16.01.2015 r. powód, nie mając wiedzy jeszcze o tym zajęciu, dokonał dobrowolnej wpłaty kwoty 177 068,63 zł, tytułem realizacji wyroku Sądu Okręgowego w Ł. jaki zapadł w sprawie I C (...), na rachunek bankowy pełnomocnika pozwanego- M. R. (1).

W zaistniałej sytuacji powód, pismem z dnia 20.01.2015 r., wezwał pełnomocnika pozwanego adw. M. R. (1) aby nie przekazywał pozwanemu kwoty w wys. 177 068,63 zł i dokonał jej zwrotu w terminie 3 dni na rachunek powoda. Powód jednocześnie pismem z dnia 22.01.2015 r. poinformował pozwanego, że dokonał omyłkowo dwóch pełnych wpłat na jego rzecz tytułem realizacji tego samego wyroku- jedną wpłacając dobrowolnie, a drugą która została wyegzekwowana przymusowo przez Komornika Sądowego. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 177 068 zł - w przypadku otrzymania tej kwoty od adw. M. R. (2) - w terminie 7 dni od dnia wpłaty.

Pismem z dnia 21.01.2015 r. pełnomocnik pozwanego adw. M. R. (1) poinformował powoda, że skoro pozwany wniosł pozew o zapłatę kwoty 190 000 zł tytułem zadośćuczynienia z art. 446 § 4 kc a Sąd zasądził z tego tytułu kwotę 100 000 zł i nie orzekł o oddaleniu żądania co do pozostałej kwoty 90 000 zł to R. U. przysługuje roszczenie i może w tym zakresie wytoczyć powództwo. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że skoro na rzecz R. U. została przekazana należność wyegzekwowana przez Komornika należałoby zwrócić kwotę 177 068,63 zł przekazaną przez powoda w dniu 16.01.2015 r., ale z kwoty tej w imieniu R. U. pełnomocnik dokonuje potrącenia kwoty 90 000 zł oraz odsetek ustawowych za okres od dnia 08.02.2013 r. do dnia 16.01.2015 r. w kwocie 22 662,74 zł – razem 112 662,74 zł. Natomiast nadwyżkę w kwocie 64 405,89 zł po potrąceniu kosztów przelewu 1,30 zł tj., kwotę 64 404,59 zł pełnomocnik przekazał na rachunek bankowy powoda.

Pismami z dnia 06.03.2015 r. powód wezwał pozwanego osobiście oraz za pośrednictwem jego pełnomocnika- adw. M. R. (1) do niezwłocznego zwrotu pozostałej należności w kwocie 112 662,74 zł w terminie do dnia 17.03.2015 r. wskazując niesłuszność i nieprawidłowość dokonanego potrącenia.

Pozwany nie zareagował na powyższe wezwania i pozostawił je bez odpowiedzi. Nie zwrócił też powodowi kwoty 112 662,74 zł.

Pozwany po śmierci żony brał leki, ale nie pamięta jakie i przez jaki okres. Obecnie nie leczy się psychiatrycznie. Pozwany nie pogodził się z śmiercią żony i nie ułożył sobie życia z inną partnerką. Pozwany nie widzi możliwości zbudowania życia rodzinnego. Nie prowadzi żadnego życia towarzyskiego. W jego życiu od czasu przebadania go przez psychiatrę wydającego opinię sądową w sprawie I C (...) nic się nie zmieniło.

Pozwany uważa, że tytułem zadośćuczynienia za śmierć żony winien otrzymać przynajmniej kwotę 250 000 zł, albowiem kwota 120 000 zł wypłacona mu z tego tytułu jest zbyt mała i nie rekompensuje jego bólu i cierpienia.

Pozwany za pieniądze wypłacone mu przez powoda kupił dom do remontu w P.. Za dom zapłacił 85 000 zł. Dom ten wyremontował, ale nie w zupełności. Kupując dom kierował się tym, że jest on oddalony zaledwie 2 km od cmentarza na którym pochowana jest jego żona. Pozwany do tej pory codziennie odwiedza grób żony.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania pozwanego R. U. (k. 53 nagranie 00:06:59-00:48:01) oraz następujące dokumenty: wezwania do zapłaty z dnia 06.03.2015 r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k.18, 19, k.20), pismo powoda z dnia 22.01.2015 r. (k.21-22), pismo peł. pozwanego z dnia 21.01.2015 r. (k.23), wyciąg bankowy z dnia 23.01.2015 r. (k.24), pismo powódki z dnia 20.01.2015 r. (k.26), potwierdzenie dokonanej operacji (k.27 i k.29), pismo powoda informujące o realizacji wypłaty kwoty 177 068,63 zł, wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 27.10.2014 r. w sprawie I C (...)wraz z uzasadnieniem (k.36), postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 12.02.2015 r. w sprawie I C (...) (k.38), zawiadomienie o wszczęciu egzekucji (k.39), zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat (k. 40) a także dokumenty zawarte w aktach Sądu Okręgowego w Ł. w sprawie I C (...)oraz zawarte w aktach Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.. Sąd uznał za wiarygodne zeznania pozwanego R. U., albowiem znalazły one potwierdzenie w dokumentach w oparciu, o które Sąd ustalił stan faktyczny. Wartość zgromadzonych w sprawie dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności, a w szczególności nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego psychologa na okoliczność rozmiaru cierpień jakich doznał pozwany oraz dowód z zeznań świadka B. U., albowiem przeprowadzenie tych dowodów było zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, nadto dowód z przesłuchania świadka na okoliczność trwałości doznanego przez pozwanego uszczerbku na zdrowiu był spóźniony i zmierzał, w ocenie Sądu, do przedłużenia postępowania, skoro został powołany dopiero na ostatniej rozprawie i to po przesłuchaniu pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Powód swoje roszczenie wywodził z przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Istota bezpodstawnego wzbogacenia, uzasadniającego roszczenie o wydanie korzyści w naturze bądź też o zwrot jej wartości, sprowadza się do uzyskania przez osobę wzbogaconą kosztem osoby zubożonej korzyści majątkowej bez podstawy prawnej (art. 405 kc). Bezpodstawne wzbogacenie w rozumieniu cytowanego przepisu zachodzi wtedy, gdy w rezultacie określonego zdarzenia następuje wzbogacenie jednej osoby kosztem innej osoby, czyli gdy zachodzi wzajemna zależność pomiędzy uzyskaniem korzyści majątkowej przez wzbogaconego a uszczerbkiem majątkowym doznany przez zubożonego. Dalszą przesłanką roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest wykazanie, że osoba wzbogacona uzyskała korzyść majątkową kosztem innej osoby bez podstawy prawnej.

Szczególnym przypadkiem bezpodstawnego wzbogacenia jest nienależne świadczenie regulowane w art. 410 kc. W art. 410 § 2 kc zawarty jest zamknięty katalog czterech przypadków, rodzących roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego, tzw. kondykcje (condictiones). Jednym z tych przypadków jest brak podstawy świadczenia - *condictio indebiti*. Przykładem sytuacji, w których powstaje *condictio indebiti* jest podwójna zapłata,

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że powód świadczenie wynikające z wyroku Sądu Okręgowego w Ł.spłenił podwójnie, skoro jednego dnia nastąpiło zajęcie jego rachunku bankowego przez

komornika a następnie przelanie kwoty wynikającej z przedmiotowego wyroku na rzecz reprezentującego pozwanego pełnomocnika i tego samego dnia powód realizując zobowiązanie wynikające z wyroku dokonał dobrowolnej wpłaty zasądzonych od niego na rzecz pozwanego kwot wraz z ustawowymi odsetkami. Okoliczności wyżej wskazane nie były kwestionowane przez pozwanego. Należało ocenić czy pozwany miał podstawy, aby z przelanej na jego rzecz kwoty dokonać potrącenia kwoty 90 000 zł.

Instytucja potrącenia została uregulowana w art. 498 § 1 kc według którego gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. Zgodnie z art. 499 kc potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Dla wywołania skutku potrącenia konieczne jest jednoczesne zaistnienie następujących przesłanek: wzajemność wierzytelności, jednorodzaowość wierzytelności, ich wymagalność oraz zaskarżalność. Zarzut nieistnienia zobowiązania wynikający z oświadczenia o potrąceniu wymaga dokładnego określenia wierzytelności, jej wysokości, wykazania jej istnienia oraz wyrażenia woli potrącenia w celu wzajemnego umorzenia skonkretyzowanych wierzytelności. Natomiast przez wymagalność wierzytelności rozumie się stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, a dłużnik jest obowiązany spełnić świadczenie. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek następuje od chwili, w której wierzytelność zostaje uaktywniona. Wówczas też następuje początek biegu przedawnienia i dopuszczalności potrącenia (wyrok Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2008 r., V CSK 367/07, LEX nr 371387).

W odpowiedzi na pozew pozwany przedstawił do potrącenia roszczenie z tytułu zadośćuczynienia wskazując, że rozmiar jego cierpień związanych z utratą żony usprawiedliwia przyjęcie, że stosownym zadośćuczynieniem w tej sytuacji jest kwota 210 000 zł. Jednocześnie pozwany podkreślił, że skoro Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie I C (...) zasądził na jego rzecz z tego tytułu 100 000 zł i nie orzekł o jego żądaniu w pełnym zakresie to pozwany miał prawo do dochodzenia od powódki kwoty 90 000 zł z tytułu zadośćuczynienia. Zgodzić się należy z pozwanym, że w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z powagą rzeczy osądzonej, skoro Sąd Okręgowy w Ł. nie oddalił powództwa. Brak rozstrzygnięcia Sądu w tym zakresie, pomimo że intencją Sądu było oddalenie w części żądania powoduje, że powód może wystąpić z odrębnym procesem. Dlatego Sąd w niniejszym postępowaniu zobowiązany był rozstrzygnąć czy zgłoszona do potrącenia kwota

nie wywołała skutku prawnego w postaci umorzenia wierzytelności. Zdaniem Sądu Okręgowego nie można uznać aby pozwanemu przysługiwała z uwagi na śmierć żona dodatkowa kwota 90 000 zł zadośćuczynienia, skoro z tego tytułu uzyskał on łącznie 120 000 zł (20 000 zł wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego oraz 100 000 zł zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 27.10.2014 r. w sprawie I C (...)). Zadośćuczynienie kwocie 120 000 zł, jakie w sumie otrzymał powód, stanowi odczuwalną ekonomicznie wartość i nie może być uznane za nieadekwatne do rozmiaru cierpienia i krzywdy doznanej przez pozwanego. Funkcją zadośćuczynienia jest kompensacja krzywdy, ale również i to że nie może ono prowadzić do nadmiernego wzbogacenia. Należy wziąć także pod uwagę pomocniczo aktualne warunki społeczno-gospodarcze, w których pozwany funkcjonuje, bacząc, aby kwota zadośćuczynienia nie była symboliczna i pozwoliła na zrównoważenie negatywnych emocji płynących z doznanej krzywdy z korzyściami płynącymi z zagospodarowania przyznanej kwoty. W realiach niniejszej sprawy kwota uzyskana przez pozwanego musiała być dla niego znacząca i stanowić istotny składnik jego majątku, skoro pozwoliła mu na zakup domu do remontu, za który pozwany zapłacił 85 000 zł. Żądanie zasądzenia tytułem zadośćuczynienia za śmierć żony kwoty 210 000 zł jest wygórowane i nie znajduje uzasadnienia w realiach niniejszej sprawy. W tych okolicznościach Sąd uznał, iż zarzut potrącenia nie może odnieść zamierzonego skutku i doprowadzić do umorzenia wierzytelności.

Sąd dokonał również analizy czy w niniejszej sprawie nie ziściły się przesłanki o jakich mowa w art. 409 kc, zgodnie z którym obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten kto korzyść uzyskał zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był się liczyć z obowiązkiem zwrotu. Zaznaczyć należy, iż ciężar dowodu faktu zużycia lub utraty korzyści spoczywa na wzbogaconym, który podnosi tę okoliczność jako zarzut wobec roszczenia zubożonego (por. także wyrok SN z dnia 2 lipca 2012

r., I PK 46/12, LEX nr 1216838). Pozwany nie podnosił takiego zarzut, co wydaje się oczywiste, skoro pieniądze z zadośćuczynienia przeznaczył m.in. na zakup nieruchomości.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 kc w zw. z art. 482 kc uznając ich zasadność od dnia wezwania do zapłaty. W doktrynie i orzecznictwie nie budzi bowiem wątpliwości, iż roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia) ma charakter bezterminowy w rozumieniu art. 455 kc, powinno być więc spełnione niezwłocznie po wezwaniu (tak *ekspressis verbis* SA w Poznaniu w wyroku z dnia 14.09.2006 r., I ACa 349/06, LEX nr 298585, tak również SN w wyroku z 16.09.2004 r., IV CK 659/03, LEX nr 146328). Pogląd taki wprost wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 28.04.2004 r., V CK 461/03, LEX nr 174217 „Zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1976 r., III CRN 289/76, niepubl. oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1991 r., III CZP 2/91, OSNCP 1991, nr 7, poz. 93). Oznacza to, że termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 kc, a więc niezwłocznie po wezwaniu skierowanym przez zubożonego”. Termin „niezwłocznie” oznacza termin realny. Zwraca się uwagę, że o zakresie pojęcia „niezwłocznego świadczenia” powinny decydować każdorazowo okoliczności konkretnego przypadku, analizowane zgodnie z ogólnymi regułami art. 354 i art. 355 kc . Skoro zatem powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty z dnia 22.01.2015 r., powtórzone pismem z dnia 06.03.2015 r. , pokwitowanym 12.03.2015 r. to przyjąć należy, że zasadnym jest zasądzenie odsetek od dnia wskazanego w pozwie tj., 18.03.2015 r.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd orzekł jak w pkt. 1 wyroku. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach stanowił art. 98 kpc. Sąd obciążył w całości pozwanego koniecznością zwrotu na rzecz powoda kwoty 9251 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, albowiem przegrał ona sprawę w całości. Na koszty złożyła się opłata od pozwu w wys. 5634 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wys. 3600 zł wraz z opłatą od pełnomocnictwa w wys. 17 zł.

Angelika Lewandowska